

Artistiek programmeur Jos Roeden en
relatiemanager Maud Douwes

CREATIEF PROGRAMMEREN MET KWALITEIT

Per 1 maart 2014 is de staf van philharmonie zuidnederland bijna geheel op orde. Met de komst van artistiek programmeur Jos Roeden en relatiemanager Maud Douwes is zowel het artistieke als het relationele en zakelijke belang afgedekt. Twee kanten die elkaar bij dit duo absoluut niet bijten. Roeden: 'Ik ben opgevoed met de combinatie van programmeren en het publiek centraal stellen.'

tekst Paul Janssen

Jos Roeden en Maud Douwes hebben samen een geschiedenis. 'Maud heeft mij bijna negen jaar geleden in Heerlen aangenomen en opgeleid. We zijn dus weer herenigd na zoveel jaren. En dat is mooi, want met Maud kan ik lezen en schrijven. Ze is gedreven, altijd positief en ze werkt keihard. We gaan samen naar wegen zoeken om het orkest op nieuwe manieren te presenteren.'

Jos Roeden is klarinettist en volgde al tijdens zijn opleiding de bedrijfskundige studie Kunst en Zaken aan de Universiteit Leiden. Het bracht hem uiteindelijk naar Parkstad Limburg Theaters, waar hij de opdracht kreeg de klassieke programmering te organiseren en op de kaart te zetten. Dat is goed gelukt; vlak voor het vertrek van Roeden kreeg de combinatie van de provincie Limburg de stimuleringsprijs Mens en Cultuur voor de klassieke programmering.

Ook Maud Douwes begon als musicus. Ze studeerde schoolmuziek en piano en gaf veel les en begeleidde koren en solisten. 'Later ontdekte ik mijn talent en mijn >

Relatiemanager Maud Douwes Artistiek programmeur Jos Roeden

passie om zaken waar ik van houd aan mensen over te brengen. Relaties leggen met mensen, dat ligt mij. Ik ben altijd op zoek naar wat mensen raakt en met elkaar verbindt.'

'We hebben daarin een groot raakvlak', zegt Roeden. 'We zetten allebei het publiek en de mogelijke sponsors centraal.'

Voor Douwes is daarbij het belang van de programmering onveranderd groot. 'Al zal ik mij daar niet veel mee bemoeien. Dat is de afdeling van Jos. Er zullen grote sponsors komen die mee willen denken over een concert. Dan is het van belang creatief te programmeren zonder aan kwaliteit af te doen. Het publiek wil bekend en uitnodigend werk, maar het wil ook verrast en verrijkt worden door stukken die men niet kent. Het zou mooi zijn als iedereen het concertbezoek als een feestje ervaart. Daar ligt een grote taak voor de programmeur, maar ook voor mijzelf.'

Nieuwe chef-dirigent

Roeden heeft de opdracht om samen met intendant Stefan Rosu en gesteund door het advies van de artistieke commissie van het orkest het artistieke beleid naar zijn hand te zetten. En daar hoort ook de selectie van solisten en dirigenten bij. 'Een belangwekkende taak waarbij het nu prioriteit is om een chef-dirigent te vinden. En dat moet een heel flexibel iemand zijn. We hebben een groot speelgebied en een unieke situatie. Het orkest geeft in alle geledingen zo'n 240 concerten per jaar. Die allemaal verschillende doelen dienen. Dat is een uitdaging. Het Limburgs Symfonie Orkest en Het Brabants Orkest hebben elk een eigen geschiedenis met een eigen publiek. Daar zitten verschillen in en daar moeten we rekening mee houden. Mijn uitgangspunt

daarbij is herkenbaarheid gekoppeld aan de hoogst mogelijke kwaliteit.'

Met die kwaliteit zit het gelukkig wel goed. 'Het orkest loopt muzikaal voor op schema. Sla er de recensies maar op na. En dat is een hele prestatie. Vergelijk het maar eens met het samenvoegen van twee voetbaleftallen. Moet de linksbuiten van het ene team opeens met de spits van het andere team gaan samenwerken. Dat vraagt aanpassingsvermogen en tijd. Al gaat het snel. Zo waren *Ein Heldenleben* in januari en de *Sacre du printemps* in februari, stukken die niet in het DNA van het orkest zitten, echt een openbaring.'

'Ik vind het orkest fantastisch', zegt ook Douwes. 'De musici hebben zich zo flexibel getoond. Men is er echt voor gegaan om in korte tijd een groepsmentaliteit te creëren. Daar heb ik veel bewondering voor. Tijdens

Jos Roeden met dirigent Jan Willem de Vriend

de concerten die ik tot nu toe heb bijgewoond kwam er een enorme energie vrij. Daar ben ik erg blij mee, want mijn werk als relatiemanager zal alleen maar beter gaan als het orkest positiviteit uitstraalt.'

Vertrouwen opbouwen

De opdracht van Douwes is op papier eenvoudig: meer inkomen genereren voor het orkest. 'Sponsoring is daarbij het belangrijkste en dat is niet makkelijk in deze tijd. Maar ik denk dat het kan en dat er ruimte is. Geld genereren betekent vooral bekendheid en vertrouwen opbouwen. Wij proberen alle mogelijke vormen van samenwerking te initiëren op alle niveaus, want kleine bedrijven en particulieren zijn net zo welkom als grote bedrijven. Ik voel mij daarbij bevoorrecht te werken in een organisatie waar iedereen meedenkt en een rol heeft, van het bestuur tot aan het orkest. De musici vormen een groep van 116 ambassadeurs die een enorme achterban hebben. Die zijn van wezenlijk belang. En dan is er ook de Stichting Vrienden van philharmonie zuidnederland die een heel actieve rol speelt in het betrekken van publiek bij het orkest, zodat zij zich verbonden gaan voelen met het nieuwe orkest en er net als wij trots op zijn.'

Eén brok kennis en ervaring, zo omschrijft ook Roeden de orkestleden. 'Deze musici hebben veel ideeën. Daar moeten we naar luisteren. In die zin ben ik meer artistiek

Jos Roeden: 'Vergelijk het met het samenvoegen van twee voetbalelftallen. Leren samenwerken kost tijd'

coördinator. Ook in het geheel; ik ben daarbij opgevoed met de combinatie programmeren en het publiek centraal stellen. Altijd is de vraag: hoe kunnen we aansluiten bij de publieke behoefte zonder een knieval te maken? Jan Zekveld heeft daarvoor een hele mooie lijn neergezet, want ook seizoen 2014-2015 is herkenbaar en toch avontuurlijk. Die weg zullen we blijven bewandelen.'

Maatschappelijke rol

En ondertussen moet het orkest ook het financiële fundament versterken. 'Daar ligt een enorme druk op', zegt Douwes. 'Alle culturele instellingen in de regio hebben immers diezelfde opdracht. Maar ik ben optimistisch, want ik hecht een groot

geloof aan het belang van de kunst en vooral de muziek in onze samenleving. Cultuur is immers het fundament onder de aantrekkelijke regio.'

De maatschappelijke rol van de philharmonie zuidnederland daarbij is groot, vinden beiden. 'Zonder de philharmonie zuidnederland zou het leven er hier heel anders uitzien', zegt Douwes. 'Muziek en cultuur verrijken het leven. Het biedt troost en vreugde. Bovendien zet het de zintuigen meer open en versterkt het de geest. En dan is er nog de voorbeeldfunctie. Iedereen moet iemand hebben naar wie hij opkijkt, aan wie hij zich op kan trekken. Die rol kunnen de musici van het orkest vervullen. Daarom is het zo belangrijk om de conservatoria te verbinden aan het orkest. Maar ook om jonge kinderen in contact te brengen met klassieke muziek, live uitgevoerd door professionals. Onze afdeling educatie bereikt duizenden leerlingen per jaar, ons toekomstige publiek, en draagt op die manier bij aan onze maatschappelijke betrokkenheid.'

'Die regionale binding is zo belangrijk voor dit orkest', zegt Roeden eveneens. 'Ook al is het soms een uitdaging. We willen artistiek groeien en zo goed mogelijke concerten geven. Aan de andere kant willen we ook met de plaatselijke harmonie en fanfare spelen en op scholen aanwezig zijn.'

Cultuurverschillen

En dan zijn er nog de cultuurverschillen tussen Brabant, Limburg en Zeeland. 'De verschillen zijn op momenten groot', constateert Roeden. 'Kijk alleen al naar het carnavalsfeest. Limburg heeft een heel eigen cultuur met plaatselijke carnavalsliederen in dialect. Zelfs het verschil tussen Maastricht en Venlo is al opmerkelijk. Daar moet je als orkest rekening mee houden. Brabant vraagt weer een andere aanpak omdat dat hele lokale daar niet zo'n grote rol speelt.' 'Het orkest is uit nood geboren', zegt Roeden over de cultuurverschillen. 'Maar het is wel een gezelschap met heel veel mogelijkheden geworden. 'We kunnen met de bezetting die we hebben het complete symfonische repertoire spelen. En we hebben in Brabant, Limburg en Zeeland een enorme achterban.' Die verschillende culturen kunnen samen met het streven naar kwaliteit ook een kracht vormen, ondervond Douwes al. 'Ik ben verrast hoezeer mijn bezoeken aan Brabant en Eindhoven mij inmiddels hebben verrijkt. Het verbreedt mijn horizon. Ik denk dat dit ook in het orkest gebeurt. Brabanders en Limburgers hebben naast de verschillen ook veel overeenkomsten en samen met de 23 andere nationaliteiten in het orkest kunnen zij elkaar enorm versterken.' Roeden beaamt het: 'Het artistieke en relationele beleid heeft niet alleen met ons te maken, maar ook met de kansen, het vertrouwen en de steun die we krijgen in Limburg én Brabant. Er is een grote overeenkomst in hartelijkheid en de wil om er echt wat moois van te maken. En daarom wordt er in alle geledingen zo keihard gewerkt.' □

© Hendrik Miljan de Leeuw

Cultuur is van levensbelang, vindt Maud Douwes